

**A MAB akkreditációs elvárásai, SZAKMAI BÍRÁLATI SZEMPONTJAI ¹(SzBSz)
osztatlan tanári mesterszakok² indításának véleményezésében³**

Tartalom

A HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE	2
I. A KÉPZÉS TARTALMA.....	3
II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI.....	5
II.1. Szakfelelős.....	5
Szakmai és művészeti tanárszakon szakirány-felelős.....	5
Tanárképzési felelős	5
II.2. Tantárgyfelelősök	5
II.3. A szakon oktatók	5
II.4. Az oktató személyi-szakmai adatai.....	6
II.5. Az idegen nyelven (is) tervezett képzés	6
III. A SZAKINDÍTÁS INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI	7
IV. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS	7
V. Székhelyen kívül, nem Magyarországon indítandó képzés.....	8
VI. Távközpontú képzési forma speciális feltételei	8
A távközpontú, speciális fogalmak értelmezése	9

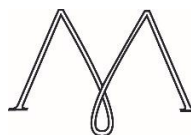
A korábbi tanári mesterképzés SzBSZ-éhez képest a triviális változtatásokat (jogszabályi háttér változás, más szóhasználat) **aláhúzott félkövér betűtípus** jelzi.

¹ MAB szakvélemény készítését, s szakvéleményében bírálati szempontrendszerének (szakmai bírálati szempontok, SZBSz) alkalmazását írja elő az Nftv. 67. § (4), valamint a 19/2012. (II. 22.) Korm. rendelet 6. pontja (24. §).

² 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet a tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről, 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről 3. § (2) pont, illetve a 14-18. §

³ Abban az esetben, ha

- adott képzést a szakindításra vonatkozó MAB szakértői vélemény kiadását követő harmadik évben sem indítják, vagy
- egy már folyó képzést három évnél hosszabb időre szüneteltetnek, a képzés indításához, illetve újraindításához újabb MAB szakértői vélemény beszerzése szükséges!

A HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE

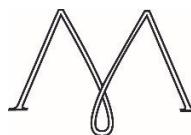
<p>A szakon oktatók (AT, AE, V): A szak képzési folyamatában résztvevő, a tantervben szereplő elméleti és gyakorlati órák oktatói</p>
<p>Akkreditációs célból az adott FOI-nak nyilatkozatot tett oktató (A, ezen belül AT vagy AE): Az a foglalkoztatott, aki az Nftv. 26. §-ának (3) bekezdése szerint az adott felsőoktatási intézménynek írt alá kizárólagossági (továbbiakban „akkreditációs”) nyilatkozatot⁴, vagy – létesülő intézmény esetében, vagy más okból történő átlépéshez – az új, vagy másik FOI-nak adott átlépő szándéknyilatkozatot⁵.</p>
<p>Teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató (T): Olyan oktatási feladatot ellátó, az intézménnyel határozott vagy határozatlan idejű munkaviszonyban, ill. közalkalmazotti jogviszonyban vagy ezekkel azonos elbírálás alá eső jogviszonyban álló, oktatói, tanári vagy tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott, aki az intézmény foglalkoztatási követelmény-rendszerében a munkakörre meghatározott feladatát az Nftv. 26. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti teljes óraszámában látja el⁶.</p>
<p>Egyéb módon foglalkoztatott oktató (E): Nem teljes munkaidőben oktató. (Pl. részmunkaidőben foglalkoztatott, megbízási jogviszony⁷ keretében oktató (lehet egyidejűleg más munkáltató (kutatóintézet, gyár, iskola, kórház stb.) alkalmazottja is), vagy a FOI saját, nem oktató besorolású alkalmazottja (mérnök, könyvtáros, gyakorló iskolai tanár stb.), vagy. prof. emeritus, nyugdíjas stb.)</p>
<p>Vendégoktató (V): Aki más FOI-nek írt, vagy sehol sem írt alá „akkreditációs” nyilatkozatot.</p>
<p>Szakfelelős (a szakpáros tanárképzésben az egyes szakterületi szak felelőse): A szak tartalmáért, a képzési folyamatért felelős, hatáskörrel rendelkező oktató.</p>
<p>Szakirányfelelős (szakmai/művészeti tanárszakon): A szakképzettség részét képező, vagy a szakon belül önálló szakképzettséget eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés (szakirány) tartalmáért, a szakirányon folyó képzési folyamatért felelős oktató.</p>
<p>Tanárképzési felelős: Az intézmény tanárszakjain folyó képzésben a „tanári felkészítés” szakképzettségi elem (modul) pedagógiai - pszichológiai szakmai tartalmáért, a képzés koordinálásáért</p>

⁴ Nftv. 26. § (3) bekezdés: Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató, írásban adott nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél figyelembe lehet őt venni. A nyilatkozat meglétét a FOI rektora igazolja, pl. oly módon, hogy a MAB-hoz véleményezésre eljuttatott beadványhoz csatolja a fenti értelmű nyilatkozatot adott oktatók általa hitelesített listáját.

⁵ Átlépő szándéknyilatkozó az, aki egy adott FOI-ban A oktató, ugyanakkor más, pl. létesítés alatt álló FOI által benyújtott szakindítási kérelemben úgy szerepel, mint aki ebben a másik intézményben szándékozik majd A oktató lenni. Ez esetben csatolni kell a korábbi/addigi intézménye REKTORÁNAK NYILATKOZATÁT arról, hogy az illető oktató szándékáról tudomása van, az oktató neki adott nyilatkozata visszavonása megtörténik/megtörtént. (E rektori nyilatkozat nélkül az illető oktató az új, vagy másik FOI kérelmében akkreditációs szempontból egyáltalán nem vehető figyelembe!)

⁶ Nftv. 26. § (1) bekezdés: Az oktató a heti teljes munkaidejéből – két egymást követő tanulmányi félév átlagában – egyetemi vagy főiskolai tanári munkakörben legalább heti nyolc, docensi munkakörben legalább heti tíz, adjunktus, tanársegéd és mesteroktató munkakörben legalább heti tizenkét órát köteles a hallgatók felkészítését szolgáló előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció megtartására (a továbbiakban: tanításra fordított idő) fordítani. Az oktató munkaideje legalább húsz százalékában tudományos kutatást – a művészet, művészetközvetítés és sporttudomány képzési területen művészeti vagy sportszakmai tevékenységet – folytat, továbbá a hallgatókkal való foglalkozással, tudományos kutatással le nem kötött munkaidőben – munkaköri feladatként – a munkáltató rendelkezései szerint ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek összefüggnek a felsőoktatási intézmény működésével és igénylik az oktató szakértelmét. A tudományos kutatási tevékenység eredményére vonatkozó adatokat a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázisban (a továbbiakban: Adatbázis) rögzíteni kell.

⁷ Nftv. 25. § (3) bekezdés: Megbízási jogviszony keretében az oktatói feladat akkor látható el, ha a tevékenység jellege ezt megengedi, továbbá a végzett munkára fordított idő nem haladja meg a teljes munkaidő hatvan százalékát (a továbbiakban: óraadó oktató). Az óraadó oktató alkalmazásánál a 24. § (5) és e § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. Megbízási jogviszony létesíthető továbbá az eseti, nem rendszeres oktatói feladatokra. A felsőoktatási intézmény a vele közalkalmazotti, illetve munkaviszonyban álló személlyel a munkakörébe nem tartozó oktatói feladatok ellátására megbízási jogviszonyt létesíthet.

felelős oktató.

Tantárgyfelelős: A szak minden tantárgyához tartozik felelős, akinek a tantárgy oktatásának szervezése, a tantárgy-fejlesztés, az oktatásában és a számonkérésben való részvétel stb. a feladata.

Tantárgy: Egy vagy több félévhez kapcsolódó, leckeönyvbe bejegyzett, kredittel elismert, a tantárgyfelelős oktató által gondozott, ismeretek közlésére, begyakorlására alkalmas oktatási egység. A hallgatók a tantárgyhoz kötődő tananyagot részben előadások, gyakorlatok, szemináriumok stb. látogatásával, aktív részvételükkel sajátítják el, részben további otthoni, önálló munkával. A tantárgyhoz kapcsolódó követelmények sikeres teljesítését a hozzárendelt kreditek ismerik el. A tantárgy választhatóság szempontjából lehet:

a/ kötelező (az adott szakon, szakirányon mindenki számára előírt)

b/ kötelezően választható (szűk listából választást megengedő kötelezettség, pl. 3-ból 2, 4-ből 3 stb.) c/ szabályozottan választható (viszonylag szélesebb kínálatból előírt választási lehetőség);

d/ szabadon választható (minden korlátozás nélkül kitölthető órakeret)

Tudományos (művészeti) műhely, iskola: Konkrét kutatási/fejlesztési/alkotói témakörben szakmailag elismert teljesítményt felmutató munkatársi kör.

I. A KÉPZÉS TARTALMA

I.1. Az intézmény által a szakra kidolgozott képzési program, tanterv, valamint

I.2. A tantárgyi programok, tantárgyleírások a tanári felkészítés közös követelményeivel és az adott **tanárszakra/szakpárra vonatkozó képzési és kimeneti követelményekkel⁸ (KKK), összhangban legyenek, azaz:**

- **a tanárképzés különböző formáiban az egyes szakképzettségi elemek⁹ (szakterületi ismeretek, és a tanári felkészítés ismeretei: pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek, szakmódszertan, tanítási gyakorlat, összefüggő egyéni iskolai gyakorlat),** valamint a szabadon választható tárgyak, és a szakdolgozat kreditértékei az előírt kredit-tartományokban legyenek.
- A képzési cél eléréséhez, az előírt kompetenciák elsajátításához az ismeretek (a tantárgyleírások és a megadott szakirodalmak alapján) tartalmilag, csoportosításukkal és egymásra épülésükkel teljes és koherens, egyúttal korszerű képzési programot alkossanak.

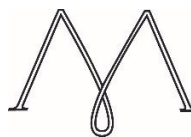
I.3. A tervezett képzési folyamat, az értékelési módszerek és eljárások együttesen:

- Biztosítsák az általános, a tanári és az adott diszciplináris szakmai kompetenciák (**ismeretek, képességek, attitűdök**) elsajátítását, a képzési cél elérését.
- Legyen a képzés része a kiemelkedő képességű hallgatók előmenetelének szervezett segítése, a tehetséggondozás, felkészítés a kutató-fejlesztő munkára, a doktori tanulmányokra.
- A számonkérés módszerei és a tanári záróvizsga (**szakdolgozati védelem, portfólió**) legyenek alkalmasak a valós hallgatói tudás, a képzési és kimeneti követelmények teljesítésének mérésére, a szaktanári kompetenciák megítélésére, azaz mérni tudja, hogy a tanárjelölt felkészültsége a kapott tanári szakképzettségi gyakorlatokra megfelelő-e.

Az intézményben biztosított a tanárképzés koordinációja, a gyakorlati képzés szakmai irányítása, **az intézményen kívül (pl. partneriskolában, vagy más gyakorlólhelyen) folyó képzés szabályozott és dokumentált**

⁸ 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről

⁹ 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b-c) pontja

szakmai felügyelete, azaz a gyakorlóhely és az ottani hallgatói tevékenység megfelelő minősége biztosítását szolgáló kapcsolat és szabályrendszer¹⁰.

I.4. Az idegen nyelven folytatni tervezett képzésre is érvényesek a szakra vonatkozó KKK előírásai (az Nftv. 51.§ (2) bekezdése¹¹ figyelembe vételével).

A képzés tanterve a magyar nyelvű képzésével egyezzen, csak indokolt, a képzési cél és az előírt kompetenciák megvalósulását nem érintő eltérések fogadhatók el.

---

¹⁰ 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről, 14–18. §.

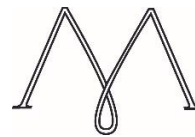
¹¹Nftv. 51. § (1) bekezdés: A felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá – ha a törvény másképp nem rendelkezik – az előírt nyelvvizsga letétele. Ha a képzési és kimeneti követelmény szigorúbb feltételt nem állapít meg, az oklevél kiadásához a hallgatónak be kell mutatnia azt az okiratot, amely igazolja, hogy^{*}

a) alapképzésben egy középfokú, „C” típusú általános nyelvi vagy középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex,

b) mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott

államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett (a továbbiakban: nyelvvizsga).

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat – a záróvizsga kivételével – nem kell alkalmazni, ha a képzés nyelve nem a magyar nyelv.

II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI

a tanári mesterképzésben oktatókra vonatkozó elvárások

II.1. Szakfelelős¹² **AT**

- **AT** oktató, tudományos fokozattal¹³ és az adott szakterületi tanárképzés terén szakmai kompetenciával (pl. **tanári szakképzettség is**), több éves eredményes oktatói, oktatásszervezői gyakorlattal, mérvadó szakmai referenciákkal bíró (egyetemi/főiskolai) tanár vagy docens¹⁴, aki a szak indításának időpontjától számítva egy képzési ciklus befejezéséig 70. életévét nem tölti be.
- Egyidejűleg **egy tanárszakért** felelős, és a szak legalább egy tantárgyának is felelőse.
- Szakmai kompetenciája, kutatási területe összhangban legyen a tanárszak képzési programjával, a szak képzési céljával. E szakterületen igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel bírjon.

Szakmai és művészeti tanárszakon szakirány-felelős **AT vagy AE**

- **AT** vagy **AE** oktató, tudományos fokozattal¹⁵ és az azt követő legalább 3 éves, összesen legalább 5 éves oktatói gyakorlattal rendelkező, oktatott területén elismert szakmai referenciával bíró oktató¹⁶.
- A szakirányú ismeretek legalább egy tantárgyának is felelőse.

Tanárképzési felelős **AT**

- **Az intézmény tanárszakjain folyó képzésben a „tanári felkészítés” modul szakmai tartalmáért, a képzési modul (benne az iskolai gyakorlat!) koordinálásáért felelős, pedagógiai-pszichológiai szakmai kompetenciával bíró AT oktató, (egyetemi/főiskolai) tanár vagy docens.**

II.2. Tantárgyfelelősök **AT + AE**

- Szakmai kompetenciájuk, kutatási területük összhangban legyen a gondozott tantárggyal, és szakterületükön igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel bírjanak.
- Az **AT** és **AE** oktatók aránya legalább 3:1.
- Az **AT** oktató tudományos fokozattal és oktatott területén elismert szakmai referenciával rendelkező egyetemi/főiskolai tanár vagy docens, vagy - kivételes esetben - tudományos fokozattal és az azt követő legalább 3 éves, összesen 5 éves oktatói gyakorlattal rendelkező adjunktus, vagy tanári, vagy tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott lehet.
- Az **AE** oktatók tudományos fokozattal és azt követő legalább 3 éves, összesen 5 éves oktatói gyakorlattal rendelkezzenek.

II.3. A szakon oktatók **AT, AR, V**

- A szakon oktatók legalább 80%-a **AT** és **AE** oktató, az **AT** és **AE** oktatók aránya legalább 3:1.

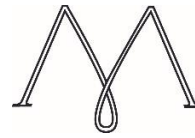
¹² A szakfelelősi (szakmai/művészeti tanárszakokon a szakirány-felelősi) elvárásoknak már a kérelem benyújtásának időpontjában mindenben teljesülni kell, átlépő szándéknyilatkozat (ld. a HASZNÁLT FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE-nél) nem fogadható el!!

¹³ Művészeti és művészetközvetítő képzésekben DLA fokozattal

¹⁴ Kívánalom, hogy a tudományos fokozattal rendelkező **AT** oktatók a szak egy teljes képzési ciklusán keresztül az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban álljanak.

¹⁵ Művészeti és művészetközvetítő képzésekben DLA fokozattal

¹⁶ Kis hallgatói létszámú, vagy „fiatal” szakterülethez tartozó szakok, önálló szakképzettséget adó ilyen szakirányok esetén, kivételes esetben, a személyi feltételekre vonatkozó elvárásokat az illetékes szakbizottság eltérően is értékelheti.

- A teljes munkaidejű AT oktatók 2/3-ának oktatói terhelése¹⁷ nem haladhatja meg a 25 kredit és max. 5 gondozott/oktatott tantárgyat az adott szakon, összesen pedig legfeljebb 1/3-uk oktatói terhelése – alap- és mesterképzést is figyelembe véve – lehet max. 35 kredit és max. 7 gondozott/oktatott tantárgy.
- A nem teljes munkaidőben oktatók (AE) oktatói terhelése nem haladhatja meg a 15 kredit és legfeljebb 4 gondozott/oktatott tantárgyat. **(Több szakon/karon az intézményben oktatott azonos tantárgy egyszer számít)**
- „Vendégoktató” (V) a szakon oktatók legfeljebb 20 %-a lehet, oktatói terhelése a szakon nem haladhatja meg az (összesen) 8 kreditértékű, legfeljebb 2 tantárgy oktatásában való részvételt

II.4. Az oktató személyi-szakmai adatai

A képzésben résztvevő oktatók személyi-szakmai adatlapján közltekből, jelzett publikációiból az illető oktatóról legyen megállapítható az alábbiak teljesülése, megléte:

- szakmai kompetenciája a gondozott, oktatott tantárgyhoz, illetve ismeretkörhöz kapcsolódik,
- tudományos tevékenysége ezen ismeretkörben eredményes, a mesterszintű ismeretek átadását megfelelő minőségben biztosítja.

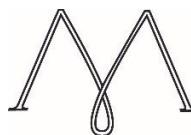
II.5. Az idegen nyelven (is) tervezett képzés

Az idegen nyelven folyó képzés oktatói:

- szakmai felkészültség, kvalifikáció tekintetében feleljenek meg a magyar nyelvű képzéssel szemben támasztott személyi feltételeknek,
- rendelkezzenek előadóképes idegennyelv-tudással; melynek bizonyítéka lehet:
  - anyanyelvként bírt nyelvtudás, vagy
  - felsőfokú nyelvvizsga (a csak gyakorlatot vezető oktatóknál elegendő középfokú), vagy
  - legalább fél éves, vagy rendszeres (felkéréses, meghívásos) külföldi, adott nyelvterületi oktatási, vagy
  - legalább 1 éves aktív, dokumentált hallgatói tapasztalat; vagy
  - legalább 6, az adott idegen nyelven tartott konferencia előadás.

---

¹⁷ Az oktatói terhelést a szak diszciplináris sajátosságait figyelembe véve a bizottságok eltérően is értékelhetik, mérleghetik.

III. A SZAKINDÍTÁS TUDOMÁNYOS HÁTTERE

Az intézményben olyan kutatási témákat is művelnek, amelyek felkészítik a hallgatókat a doktori képzésre, azaz:

- Az oktatók az általuk gondozott diszciplínában rendszeresen publikálnak és felmutatnak tudományos, mérnöki/művészeti alkotói, fejlesztési, pályázati eredményeket és ezek pozitív visszajelzéseit.

Ezen túl:

a pedagógiai-pszichológiai képzés kutatási feltétele:

- Az intézményben a neveléstudomány és/vagy pszichológia területén országosan (lehetőleg nemzetközileg is) elismert tudományos műhely vagy együtt dolgozó szakmai közösség,

a szakképzettséget adó diszciplináris képzés kutatási feltétele:

- Az intézményben a szakképzettséget adó tudományágban legalább két, országosan (ebből legalább egy nemzetközileg is) elismert tudományos műhellyel vagy együtt dolgozó szakmai közösséggel bíró alapvető K+F / művészeti terület.

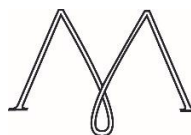
III. A SZAKINDÍTÁS INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI

(az idegen nyelven folyó képzésekre is!)

- A szakok infrastrukturális alapfeltételeinek folyamatos (időarányos) biztosítása, ennek bemutatása tény- és számszerű adatokkal, az alábbiak szerint:
  - a mindenkori hallgatói létszámnak megfelelő elhelyezés (tantermek, laboratóriumok, tanszéki helyiségek) a hallgatók, oktatók és segéderők számára – a képzések igényeinek megfelelően,
  - a képzés oktatási eszköztára,
  - a képzést szolgáló szervezeti, hivatali struktúra működtetése.
- Tanszéki, kari vagy intézményi könyvtár, a szak vonatkozásában a képzéshez és kutatáshoz megfelelő szakkönyvtári háttér, melyben az illető tudományág, interdiszciplináris terület legfontosabb folyóiratai is megtalálhatók vagy elektronikusan elérhetők.
- Olyan korszerű szolgáltatásokat nyújtó informatikai hálózat, amelyhez a hallgatók rendszeresen és szervezett formában hozzáférhetnek.
- A szakdolgozat, diplomamunka, portfólió elkészítésének szakmai (kutatási, tervezési, mérési stb.) feltételei.
- A gyakorlati oktatás (**tanítási gyakorlat, összefüggő egyéni iskolai gyakorlat**) számára rendelkezésre álló infrastrukturális feltételek, illetve gyakorlólhelyek. Minden hallgató számára (előzetes megállapodással) igazoltan biztosított a gyakorlati képzőhely, ahol a gyakorlatot vezető szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik és legalább 5 éves szakmai gyakorlata van.
- Az idegen nyelven folytatandó oktatásban is biztosítottak legyenek a fenti infrastrukturális és egyéb tárgyi feltételek (pl. oktatási segédanyagok az adott idegen nyelven) megfelelő mennyiségben és minőségben.

IV. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS

Az intézmény tudja biztosítani a képzés teljes ciklusában a szak sajátosságainak megfelelő személyi és tárgyi feltételeket a tervezett hallgatói létszámra és képzési formákra.

V. Székhelyen kívül, nem Magyarországon indítandó képzés

A székhelyen kívüli képzésben való szakindítási szempontok a fenti általános [I.-V. fejezet] elvárásokon túlmenően a következők.

- A székhelyen kívüli képzésben vegyenek részt helyi illetőségű, a hallgatók számára rendszeresen elérhető oktatók, köztük legyen egy helyi, magáért a székhelyen kívüli képzésért felelős oktató, aki helyi kérdésekben önálló intézkedési hatáskörrel bír, és a hallgatók számára helyben rendszeresen elérhető. (A véleményező bizottságok mérlegelésére van bízva, hogy a székhely és a képzés helyszíne függvényében milyen megoldást fogadnak el.)
- A székhelyen kívüli képzés infrastruktúrája önmagában (helyben) kell biztosítsa a színvonalas képzésnek megfelelő tárgyi feltételeket, különös tekintettel a megfelelő gyakorlóhelyekre.

VI. Távoktatási képzési forma speciális feltételei

A szakindításra **távoktatási** formában a fenti általános [I.-V. fejezet] elvárásokon túlmenően a következők érvényesek. Távoktatási tagozaton képzés minden tudományágban folytatható, ha az ismeretanyag távoktatási formában történő átadása mind az elméleti, mind a gyakorlati képzés során megvalósítható, és biztosítja az ismeretsajátítást, a képességek fejlesztését, valamint a kompetencia építés gyakorlatát. Biztosítani kell azt, hogy a hagyományos oktatási formákkal azonos tartalmú és értékű diploma kerüljön kiadásra. A szemléletükben hallgató központú távoktatást folytató intézmények a rendszerszervezés szabályainak megfelelően működnek.

1. A távoktatási szervezeti egységre vonatkozó elvárások

- Korszerű logisztikai és oktatástechnológiai módszerek alkalmazása. A gyakorlatban meglévő irányzatok közül bármelyiket követheti az intézmény, az akkreditációs megítélésben egyik irányzat sem kap preferálást. Meg kell határozni, hogy a képzés folyamatában az egyes modulok tartalmának elsajátítása mennyi egyéni tanulási időt, konzultációt stb. igényel.
- A tananyag önálló elsajátításának megfelelő támogatásához biztosítani kell a folyamatos és színvonalas tananyagellátást, a tananyagokhoz való hozzáférést, valamint a konzultációs lehetőségeket.
- A hallgatók számára a teljes képzési időre vonatkozó tanulmányi tájékoztatót kell kiadni, amelyet a félévenkénti részletes tanulási útmutatók egészítenek ki. Ismertetni kell a kötelezően és a választhatóan rendelkezésre álló médiumokat (nyomtatott, elektronikus stb.).

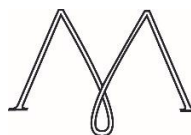
2. A (nyomtatott és/vagy elektronikus) tananyagcsomagokkal szembeni elvárások

- A tananyagcsomagok legyenek összhangban a képzés céljával, a tantervvel és a tantárgyi leírásokkal.
- A tananyag tartalma, szerkezete és nyelvezete legyen alkalmas az ismeretek egyéni elsajátítására.
- A tanulási útmutatóknak konkrét javaslatokat kell tartalmazniuk a hallgatók tanulási stratégiájára vonatkozóan, megkönnyítendő az egyéni tanulási folyamat és az önellenőrzés megszervezését.
- A tananyagokat a könnyebb megértés és a folyamatos önellenőrzés érdekében egészítsék ki nyomtatott és/vagy elektronikus segédletek.

3. Az ellenőrzés – értékelés rendszere

- Képezze a teljes tananyagcsomag szerves részét,

- Alkalmazkodjon az egyéni tanulás módszeréhez (önellenőrzés, konzultáció, informatikai alapon történő kapcsolattartás, évközi beszámoló, vizsga).
- Záróvizsgára csakis az intézmény székhelyén kerüljön sor, és a záróvizsga bizottságnak legyen külső, szakmailag elismert tagja.

4. A konzultáció

- Legyen a távoktatás szerves része, segítse elő a távoktatási tananyag hatékony elsajátítását.
- Biztosítása kötelező, előadással nem helyettesíthető, során az infokommunikációs infrastruktúra használatát is biztosítani kell.
- Hatékonyságának javítása érdekében az intézmény konzultációs központot hozhat létre.

5. A képzés személyi feltételei

A szakfelelős, szakirány-felelős, tantárgyfelelős oktatókra vonatkozó általános elvárásokon (II. fejezet) túl a távoktatási képzésben a speciális feladatokat ellátókkal szembeni elvárások:

Tananyagfelelős: Teljes- vagy részmunkaidőben foglalkoztatott (AT/AR), aki hitelt érdemlően igazolja, hogy részt vett távoktatási tagozati képzéshez szükséges speciális felkészítésben.

Tutorok irányítója: Teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT), aki legalább öt éves távoktatási tapasztalattal rendelkezik.

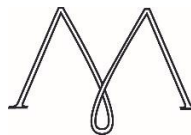
Tutor: Egy tutorhoz egyidejűleg (egy szemeszterben) legfeljebb 50 hallgató és legfeljebb 3 tantárgy gondozása tartozhat.

6. Infrastrukturális feltételek

- A távoktatásban kiemelt jelentőségű a hatékony egyéni tanulást, az intézmény és a hallgató közötti folyamatos kapcsolattartást biztosító távoktatási keretrendszer megléte. A rendelkezésre álló tananyaggal a keretrendszert fel kell tölteni
- A tananyag folyamatos korszerűsítéséhez tananyagfejlesztő háttérrel kell biztosítani.
- Az intézmény székhelyétől földrajzilag elkülönült konzultációs központ(ok)nak megfelelő informatikai háttérrel, szakkönyvtárral és a gyakorlati oktatás számára gyakorló hellyel kell rendelkeznie

A távoktatási, speciális fogalmak értelmezése

<p>Konzultáció Olyan módszer, amely előkészíti, illetve segíti a hallgatók önálló tanulását, és a tananyag elsajátításával kapcsolatos egyéni problémáiknak tisztázását. Lehet: bevezető, eligazító, a tanulmányi idő alatt rendszeresen tartott, összefoglaló (pl. vizsga előkészítő) konzultáció.</p>
<p>Oktatástechnológia</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tanítási-tanulási folyamat hatékony megtervezése és irányítása; • a képzési cél megvalósításához és a tartalomhoz legmegfelelőbb módszerek, eszközök kiválasztása; • az audiovizuális, elektronikus információhordozók kutatása, fejlesztése, megvalósítása; • az eredmények diagnosztizálása és értékelése.
<p>Tananyagfelelős A tananyagfelelős szakmailag kompetens oktató (AT, AR), aki a távoktatási képzési formához is igazodva irányítani tudja a tananyagfejlesztést.</p>
<p>Tananyagcsomag Tanulási eszközök egységes egészet alkotó – tárgyasult vagy/és virtuális formában megjelentetett – együttese, amelyek a rendszerszervezés és folyamatszervezés követelményeinek megfelelően tanítási módszereket is tartalmaznak.</p>
<p>Tanulmányi útmutató A hallgató számára készül, a képzés egészét és részeit összefüggéseiben és célrendszerében bemutató, a követelményrendszert ismertető tájékoztató füzet, amelyet a hallgató a képzés megkezdésekor megkap.</p>

<p>Tanulási útmutató A tanuló számára készül, a tantárgy vagy a modul anyagának elsajátítását segíti, tájékoztatást ad a képzés menetéről, részeiről és módszereiről. Időbeosztást ajánl, előírja a feladatok beküldési időpontját és a konzultációs lehetőségeket, megjelölve azok helyét és időpontját. Útmutatást ad a tanulás folyamatos és önálló szervezéséhez és értékeléséhez. Terjedelme változó, 1-2 laptól vékony füzetig.</p>
<p>Távoktatás Sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadás-tanulási módszerek használatával az oktató-hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelynek időtartamát, az ismeretátadás és a tanulmányok teljesítése ellenőrzésének formáit a hallgatóval kötött – egyéni tanulmányi rendre vonatkozó – megállapodásban a felsőoktatási intézmény határozza meg.</p>
<p>Távoktatási segédlet A tananyag elsajátítását segítő – nyomtatott vagy multimédiás – eszközök. Pl.: szöveggyűjtemény, album, szótár, táblázat, film-részlet, Interneten elérhető linkek, kísérleti eszközök stb.</p>
<p>Távoktatási keretrendszer (képzési menedzsment rendszer) A távoktatási keretrendszer (képzésmenedzsment rendszer) a szerver-kliens architektúrában működő digitális hálózaton belül szerveralkalmazásként funkcionáló informatikai alkalmazás (szoftver), melynek feladata az elektronikus távoktatás (e-learning) szervezése, a képzési folyamat működtetése (a képzéseknek, elektronikus tananyagoknak a tanuló számára történő eljuttatása) és mindezek értékelése. A rendszer alkalmazásának középpontjában a hallgató(k)nak az elektronikus képzéseken – a képzési célok elérése érdekében – történő tevékenységének megszervezése és lebonyolítása áll.</p>
<p>Tutor A tutor a hallgatók személyes, szakmai tanácsadója, irányítója egy adott tananyag/modul önálló tanulással történő elsajátításában. Gépi vagy személyes megjelenésű „partner” a tanulásban, akivel a hallgató párbeszédet folytathat, vitatkozhat. A hallgatók segítése részben előre megtervezett módon és időpontokban (személyesen, telefonon) történik, részben pedig folyamatos e-mail-es és/vagy fórumos kapcsolattartás keretében valósul meg. Mindkettőt a tutor látja el. Egyik kapcsolattartási forma sem privilegizált!</p>